

2,5 млн – 10,3 тис. р. тому Кам'яна доба (палеоліт).

2,5 млн – 150 тис. р. тому Нижній палеоліт. Час архантропів (піткантропи на о. Ява, гайдельберзькі люди в Європі).

1,5 млн – 150 тис. р. тому Ашельська культура в Європі; користування вогнем, виготовлення кам'яних знарядь за допомогою техніки відщепів.

900–800 тис. р. тому Поява пралюдей на теренах України (стоянка Королево на Закарпатті).

670–620 тис. р. тому Донське зледеніння.

500–400 тис. р. тому Міцельське (окське) зледеніння.

250–170 тис. р. тому Ріське (дніпровське) зледеніння.

180 тис. р. тому Максимальне поширення льодовика теренами України.

170–125 тис. р. тому Московське зледеніння.

150–35 тис. р. тому Середній палеоліт. Час палеоантропів (неандертальці). Мустьєрська культура; подальший розвиток крем'яної індустрії – скребла, гостроконесники; поява штучних жител, одягу зі шкіри.

80–60 тис. р. тому Вік знахідки кістяка першої людини на території України (неандерталець із печери Куйк-Коба).

70–55 тис. р. тому Перша стадія вюрмського (валдайського) зледеніння.

35–10,3 тис. р. тому Верхній палеоліт.

24–11 тис. р. тому Остання стадія вюрмського (валдайського) зледеніння; кінець льодовикового періоду. Поява неоантропів (кроманьйонці).

16–15 тис. р. тому Вік знахідок мистецьких творів і музичних інструментів із кісток мамонта (Мезин).

15–14 тис. р. тому Вік жител з кісток мамонтів (Межиріч).

13 тис. р. тому Вік жител з кісток мамонтів (Добраничівка).

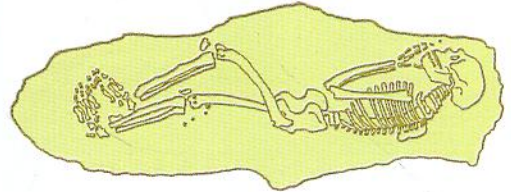
13–10,3 тис. р. тому Фінальний палеоліт; танення льодовика та зникнення прильодовикової фауни (мамонти, шерстисті носороги), домінування північних оленів. Осокорівська культура в Наддніпрянжі (мисливці на бізонів і коней), шан-кобійська культура в Криму, красноільська, а потім свідерська культури на Поліссі (мисливці на північних оленів).

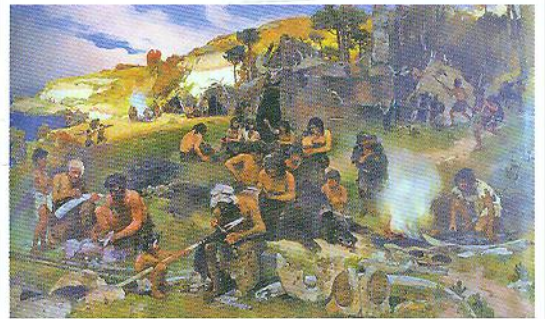
Неандертальці. Картина З. Буріана

Знаряддя неандертальців

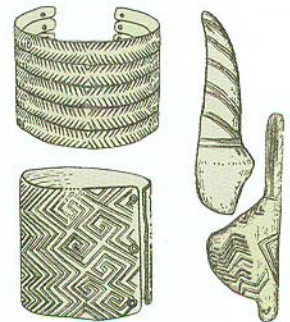
Реконструкція неандертальського поховання. Печера Куйк-Коба

Кирилівська стоянка. Картина І. Ісакевича

Мезинська стоянка. Картина І. Ісакевича

Кістяні вироби. Мезин